Oświadczenie złożone
przez senatora Kazimierza Kleinę
na 18. posiedzeniu Senatu
w dniu 31 lipca 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra rozwoju i technologii Krzysztofa Paszyka

Zwracam uwagę na problem sygnalizowany przez właścicieli budynków położonych w strefie oddziaływania elektrowni wiatrowych.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych w przypadku lokalizowania, budowy lub przebudowy elektrowni wiatrowej odległość tej elektrowni od budynku mieszkalnego lub budynku o funkcji mieszkalnej jest równa lub większa od dziesięciokrotności całkowitej wysokości elektrowni wiatrowej, chyba że plan miejscowy określa inną odległość, wyrażoną w metrach, jednak nie mniejszą niż 700 m. Art. 4 ust. 5 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych stanowi z kolei, że w przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu istniejącego budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej lub zmiany sposobu użytkowania części takiego budynku kryterium minimalnej odległości nie jest wymagane.

Zdaniem przedstawicieli licznych jednostek samorządu terytorialnego wprowadzenie zasady minimalnej odległości budynków mieszkalnych od istniejących lub planowanych elektrowni wiatrowych w praktyce doprowadziło do zablokowania zabudowy mieszkaniowej na znacznych obszarach gmin, w szczególności na terenach intensywnie urbanizowanych oraz terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. W strefie oddziaływania istniejących elektrowni wiatrowych znajduje się bowiem niemal 20% wszystkich gmin w Polsce.

Zakaz sytuowania budynków mieszkalnych albo budynków o funkcji mieszanej w strefie oddziaływania elektrowni wiatrowych godzi szczególnie we właścicieli budynków o przeznaczeniu innym niż mieszkalne chcących dokonać zmiany sposobu użytkowania budynku na mieszkalny. Chodzi przede wszystkim o budynki powstałe przed wzniesieniem elektrowni wiatrowej, które po wybudowaniu elektrowni znalazły się w pasie objętym zakazem zabudowy mieszkaniowej. W konsekwencji właściciele takich nieruchomości występujący z wnioskiem o zmianę sposobu użytkowania budynku na mieszkalny spotykają się z decyzją odmowną. Powodem jest zbyt bliska odległość budynku od elektrowni wiatrowej.

Należy zwrócić uwagę na to, że zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych kryterium minimalnej odległości nie obowiązuje w przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu istniejącego budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej lub zmiany sposobu użytkowania części takiego budynku. Luka prawna polegająca na braku analogicznego przepisu zapewniającego ochronę właścicielom budynków zamierzającym dokonać zmiany sposobu ich użytkowania na mieszkalny może być uznana za naruszenie konstytucji, w szczególności zasad równości, ochrony zaufania do państwa i stanowionego prawa oraz ochrony praw nabytych.

Zwracam się do pana ministra z prośbą o informację dotyczącą skali zasygnalizowanego przeze mnie problemu oraz rozważenie podjęcia inicjatywy legislacyjnej, która wspomogłaby jego rozwiązanie.

Proszę również o informację, czy usunięcie opisanej luki prawnej mogłoby polegać na nowelizacji ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych, której projekt znajduje się w moim oświadczeniu senatorskim.

„Ustawa z dnia… o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych.

Art. 1. W ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 317) w art. 4 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

«5. W przypadku odbudowy, rozbudowy, nadbudowy, przebudowy, remontu istniejącego budynku mieszkalnego albo budynku o funkcji mieszanej lub zmiany sposobu użytkowania części takiego budynku, a także zmiany sposobu użytkowania istniejącego budynku na mieszkalny, kryterium minimalnej odległości, o którym mowa w ust. 4, nie jest wymagane.».

Art. 2. Do postępowań w sprawie zmiany sposobu użytkowania budynku na mieszkalny, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 4 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia”.

Kazimierz Kleina